

Ecologische werkprotocol bij onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden Stichting Woondiensten Aarwoude

Adviesrapportage in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status: Definitief

Versie: 1

Project: BE/2020/407

Datum: 8 juli 2020

Samensteller(s): M.A. Brinkbaumer

Opdrachtgever:

MEERBURG B.V.
Touwbaan 12
2352 CZ Leiderdorp

Contactpersoon: Dhr. R. van Eijk

Dhr. R.A.M. van Emmerik

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V..

© Blom Ecologie B.V. / Meerburg B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

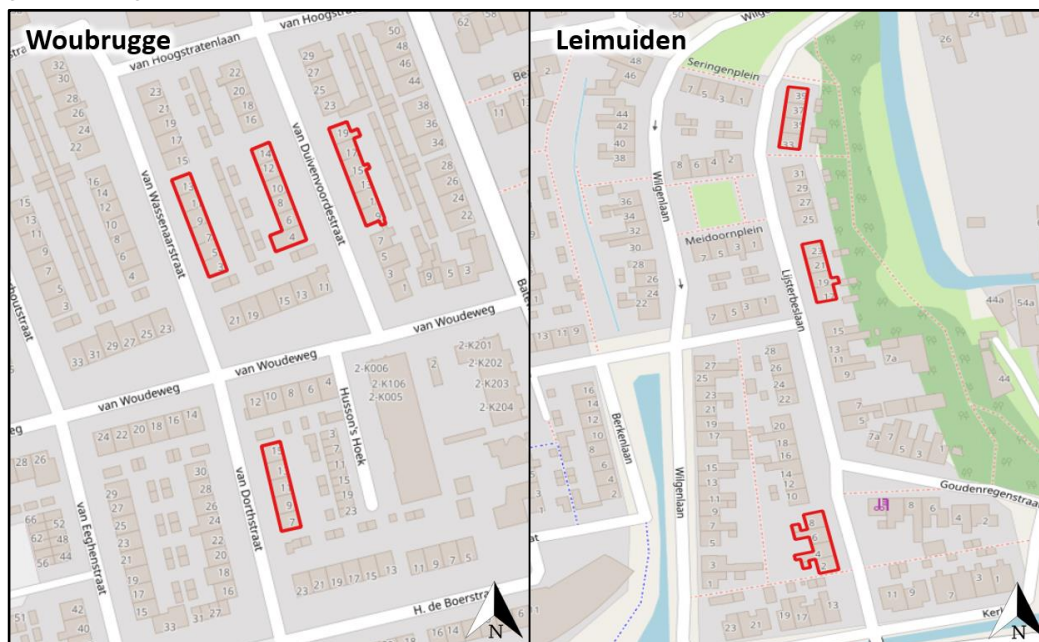
Inhoud

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	5
1.3	Planning	5
1.4	Ontheffingsperiode	6
1.5	Verplichtingen uitvoerende partij	7
2	Flora en fauna	8
2.1	Ecologische quickscan en aanvullend onderzoek	8
2.2	Mogelijk aanwezige soorten	8
3	Maatregelen	10
3.1	Algemene zorgplicht	10
3.2	Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden	11
3.3	Maatregelen tijdens de werkzaamheden	13
3.4	Maatregelen na de werkzaamheden	15
4	Calamiteiten.....	16
4.1	Melding van een calamiteit	16
4.2	Herkenning van calamiteiten	16
5	Bronvermelding.....	17
	Bijlage I Calamiteitenformulier.....	18

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Stichting Woondiensten Aarwoude is een woningcorporatie gevestigd in Woubrugge. Haar werkveld bevindt zich tevens in de dorpen Ter Aar, Langeraar, Rijnsaterwoude, Leimuiden, Hoogmade, Woubrugge, Papenveer en Nieuwkoop. Het verduurzamen en vitaliseren van woningen zijn onder andere twee speerpunten van de corporatie. Voorliggend werkprotocol is opgesteld voor de locaties Lijsterbeslaan 2-8, 17-23 en 33-39 te Leimuiden tezamen met Duivenvoordestraat 4-14, 9-19, van Dorthstraat 7-15 en de van Wassenaarstraat 3-13 te Woubrugge. De werkzaamheden betreffen onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden van 35 geschakelde woningen (figuur 1). Daarnaast is grootschalig onderhoud van de panden noodzakelijk voor het optimaliseren van het wooncomfort. Stichting Woondiensten Aarwoude heeft Bouw- en aannemingsbedrijf Meerburg B.V. opdracht gegeven voor de begeleiding van de ruimtelijke procedure en de uitvoering van het noodzakelijke grootschalige onderhoud.

Figuur 1 Overzicht van de ligging van de te verduurzamen woningen. De rood omcirkelde woningen worden gerenoveerd (bron kaartmateriaal: ArcGIS).

De beoogde renovatiewerkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Middels een oriënterend onderzoek zijn beide plangebieden onderzocht op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens getoetst aan de effecten van de werkzaamheden (Van der Linden, 2017). Gedurende de periode april – september 2018 is door Els & Linde B.V. aanvullend onderzoek naar gierzwaluwen, huismus en vleermuizen uitgevoerd. Uit het aanvullende onderzoek t.a.v. gierzwaluwen, huismussen en vleermuizen is gebleken dat in de bebouwing nestlocaties van gierzwaluw en huismus en vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen zijn gedefinieerd. Voor de beoogde werkzaamheden is op 23 juli 2019 een ontheffingsaanvraag ingediend en zijn reeds twee beschikkingen vanuit ODH afgegeven (Woubrugge: zaaknummer 00556934, Leimuiden: zaaknummer 00556926).

Door het wegnemen van vorengenoemde nestlocaties en verblijfplaatsen geldt voor de ingreep een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming. Ter mitigatie van de impact van de ruimtelijke ingreep op de verblijfplaatsen is dit ecologische werkprotocol opgesteld. Mits de voorschriften uit dit protocol worden toegepast leiden de renovatiewerkzaamheden uiteindelijk niet tot permanente aantasting van aangezien deze tijdig gemitigeerd worden.

1.2 Doel

Deze rapportage is opgesteld om negatieve effecten ten aanzien van beschermde fauna, naar aanleiding van de voorgenomen activiteiten, te voorkomen alsmede om overtreding van wetgeving en het vigerend beleid te ondervangen. Naast het voorkomen van negatieve effecten dient deze rapportage als middel voor een goed verloop en vlotte doorstroming van de werkzaamheden.

1.3 Planning

De onderhouds- en verduurzamingswerkzaamheden van de 4 woonblokken in Woubrugge is gepland tussen week 35 (augustus) 2020 en week 5 (februari) 2021. De werkzaamheden van de 3 woonblokken in Leimuiden is gepland tussen week 35 (augustus) 2020 en week 51 (december) 2020. In week 35 zal de inrichting van de bouwplaats plaatsvinden. Vanaf week 36 vinden de ontheffingsplichtige werkzaamheden plaats. De nestlocaties van de huismus en gierzwaluw dienen buiten het broedseizoen van beide soorten ongeschikt gemaakt te worden en de verblijfplaatsen van vleermuizen mogen in de periode april – half augustus of half oktober – november ongeschikt gemaakt worden.

Voorliggend werkprotocol voorziet enkel in de ecologische begeleiding ten aanzien van de volgende werkzaamheden:

- Sloopwerk; verwijderen gevelschermen, (deels) verwijderen tuilmuren / uit- aanbouwen;
- Sloopwerk; boren gaten door de gevel t.b.v. nieuwe ventilatievoorzieningen;
- Monteren gevelsteigers;
- Asbestsanering (indien van toepassing);
- Verwijderen en afvoeren bestaande dakpannen, panlatten en tengels;
- Aanbrengen renovatie dakplaten en panlatten;
- Aanbrengen nieuwe dakdoorvoeren en afvoerpijpen;
- Aanbrengen nieuwe dakvensters;
- Inhijzen / plaatsen prefab schoorsteenkap;
- Aanbrengen nieuwe dakpannen (incl nokvorsten en kantpannen);
- Sloopwerk; afhakken / verwijderen raamdorpelstenen en verwijderen HWA;
- Monteren nieuwe stelkozijnen op bestaande gevel (incl alum. Waterslag);
- Aanbrengen spouwmuurisolatie;
- Aanbrengen gevelisolatie;
- Aanbrengen mortelweefsel;
- Demonteren bestaande gevelkozijn en Monteren nieuwe gevelkozijn (2 dagen 1 woning);
- Aftimmeren dagkanten en vensterbanken;
- Aanbrengen sierpleister;
- Aanbrengen steenstrips (ca. 30 m2 per woning) (productie ca. 90 m2 / m2);
- Aanbrengen vloerisolatie.

In het kader van de bovengenoemde werkzaamheden vinden tevens onderstaande activiteiten plaats:

- Oprichten bouwdepot/werkplaats
- Dagelijks verkeer en allerhande activiteiten van werknemers

Indien additionele werkzaamheden noodzakelijk blijken te zijn dient dit gecommuniceerd te worden met de betrokken ecooloog. Afhankelijk van het type werkzaamheden dient het voorliggende werkprotocol mogelijk aangepast te worden of dient een ontheffing van Wet natuurbescherming aangevraagd te worden.

Het voorliggende werkprotocol is gebaseerd op het werken buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw. Afwijkingen van de planning dienen ten alle tijd gecommuniceerd te worden met de ecologische begeleider (Blom Ecologie B.V.). In geval van afwijkingen van de planning dient mogelijk alsnog ontheffing van Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en/of additionele maatregelen getroffen te worden. Overzicht van de planning is opgenomen in tabel 1.

Tabel 1 Overzicht van de planning uitgesplitst over de diverse werkzaamheden. De gegeven start en einddata van de werkzaamheden zijn indicatief. Blauw=Woubrugge, Geel=Leimuider, Groen=Beide.

2020/2021	September						Oktober						November				December				Januari				Februari	
	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6		
Inrichting bouwplaats																										
Demontage en preparatie werkzaamheden																										
Montage gevelsteigers																										
Demontage gevelsteigers																										
Asbestsanering																										
Verwijderen dakpannen																										
Algehele dakrenovatie																										
Schoonmaken gevels																										
Gevelisolatie																										
Spouwisolatie																										
Gevelkozijnen vervangen																										
Aanbrengen sierpleister																										
Aanbrengen <u>steenstrips</u>																										
Aanbrengen vloerisolatie																										

1.4 Ontheffingsperiode

De beschikkingen (Z/00556926, Z/00556934) zijn geldig voor de periode van 1 juni 2020 – 1 november 2021. De ontheffingshouder is hierbij Stichting Woondiensten Aarwoude.

1.5 Verplichtingen uitvoerende partij

De opdrachtnemer heeft een nalevings- en instructieplicht ten aanzien de maatregelen. Tevens dienen werkuitleiders onder verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer zich te conformeren aan de bepalingen van deze rapportage.

Kort samengevat bestaan de verplichtingen van de aannemer uit de volgende aspecten:

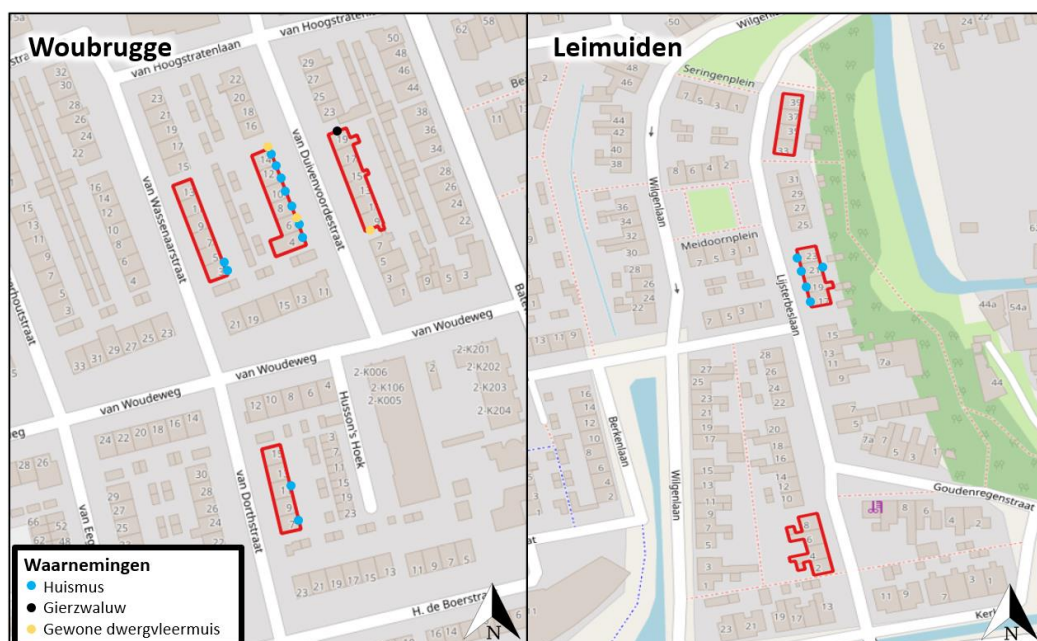
- Naleving maatregelen;
- Voorkomen calamiteiten;
- Beschermen van de aanwezige wettelijk beschermde dieren;
- Schade aan planten, dieren en landschap tot het minimum beperken;
- Goede instructie van personeel en onderaannemers.

2 Flora en fauna

2.1 Ecologische quickscan en aanvullend onderzoek

In 2018 is door Elzen & Van der Linden een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Op basis van het veldbezoek en de aanvullende bureaustudie bleek dat de planlocatie potentie heeft als leefgebied en voortplantingsplaats voor gierzwaluw en huismus (jaarrond beschermde nestplaatsen) en gebouw bewonende vleermuizen (jaarrond beschermde verblijfplaatsen). Op basis van deze bevindingen is een nader onderzoek geadviseerd naar de aanwezigheid van nestlocaties en functioneel leefgebied van de gierzwaluw en de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van gebouw bewonende vleermuis soorten. Het aanvullend onderzoek (Elzen & Van der Linden, 2018) is uitgevoerd naar aanleiding van de bevindingen van de quickscan flora en fauna (Elzen & Van der Linden, 2017).

De bevindingen van de uitgevoerde onderzoeken zijn; Woubrugge: 11 huismusnesten, 1 gierzwaluwnest en 3 vleermuisverblijfplaatsen (2 paar- en 1 zomerverblijf) ; Leimuiden: 5 huismusnesten.

Figuur 2.1 Aangetroffen nestlocaties van de gierzwaluw (groen), huismus (blauw) en de gewone dwergvleermuis (geel) in het plangebied (resultaten zijn verwerkt in een ArcGIS kaart op basis van de bevindingen door Van der Linden, 2019).

2.2 Mogelijk aanwezige soorten

Binnen het plangebied is het voorkomen bekend van diverse beschermde soorten waarvan het leefgebied niet jaarrond beschermd is, beschermde soorten die vallen onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen en algemene soorten die niet vallen onder de bescherming van Wet natuurbescherming. Soorten die in bepaalde periode een beschermd leefgebied genieten zijn hoofdzakelijk broedvogels. Waargenomen soorten betreffen enkele spreeuwen en kauwen (Van der Linden, 2018).

Algemene broedvogels

Alle vogels die van nature in Nederland voorkomen zijn beschermd. Werkzaamheden die logischerwijs leiden tot schade aan deze soorten dienen niet uitgevoerd te worden. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle in Nederland broedende soorten beschermd.

Het is verboden om deze nesten indien ze gebruikt worden, tijdens het broedseizoen (medio maart – medio september) te verstoren of weg te nemen. Hiertoe dient gedurende september rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van late legsels van algemene broedvogels.

Overige soorten

Algemene soorten zoals egel en diverse muisachtigen komen mogelijk voor binnen het plangebied. Ten aanzien van deze soorten geldt de algemene zorgplicht. Dit betekent dat redelijkerwijs gehandeld dient te worden om onnodige schade aan deze soorten te voorkomen.

3 Maatregelen

Uit de aanvullende onderzoeken (Van der Linden, 2018) blijkt dat het plangebied in Woubrugge een functionele betekenis heeft huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis en dat het plangebied in Leimuideren een functionele betekenis heeft voor huismus. Voor vorengenoemde soort dienen de onderstaande maatregelen getroffen te worden

3.1 Algemene zorgplicht

De uitvoerende partij is verantwoordelijk voor een correcte uitvoering van werkzaamheden in het kader van de Wet natuurbescherming. Om dit in de praktijk te realiseren zijn hiervoor per werkzaamheid zowel maatregelen in het kader van de algemene Zorgplicht als schade beperkende maatregelen beschreven. In het kader van de algemene Zorgplicht gelden een aantal maatregelen die over het gehele werk toepasbaar zijn.

De algemene Zorgplicht luidt: 'Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving'. Dit houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Ten aanzien van de Algemene zorgplicht worden geen specifieke maatregelen voorgeschreven. De invulling hiervan ligt bij de uitvoerder. De algemene zorgplicht kan als het volgt worden gedefinieerd (stowa.nl):

- het in redelijkheid vermijden van activiteiten waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig zijn voor in het wild levende dieren en planten;
- het zorgen dat op hoofdlijnen bekend is waar in het beheergebied actuele natuurwaarden en bijzondere potenties aanwezig zijn;
- zorg besteden aan de instandhouding van soorten en hun leefgebieden (biodiversiteit). Voor een aantal beschermde soorten vraagt de wet extra waarborging. De gedragscode moet gezien worden als de concretisering van de algemene zorgplicht voor die soorten.

Tabel 3.1.1 Maatregelen Algemene zorgplicht

Type	Omschrijving	Toepassing
Alle werkzaamheden	De werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang.	Alle fauna, m.n. vleermuizen
Alle werkzaamheden	Een werkrichting hanteren en werkzaamheden zo min mogelijk onderbreken (continuïteit)	Alle fauna

3.2 Maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden

De maatregelen die getroffen dienen te worden voorafgaand aan de werkzaamheden worden beschreven in tabel 3.2.1. Gedeeltelijk zijn deze maatregelen reeds uitgevoerd, deze reeds toegepaste maatregelen zijn enkel ter kennisgeving opgenomen in de tabel. De correcte uitvoering van de nog toe te passen maatregelen is de verantwoording van de uitvoerende partij. In geval van onduidelijkheden of vragen ten aanzien van de maatregelen dient contact opgenomen te worden met een ecooloog.

Tabel 3.2.1. *Schade beperkende maatregelen voorafgaand aan de werkzaamheden. Een gedeelte van deze maatregelen zijn reeds uitgevoerd en worden enkel ter kennisgeving in deze tabel benoemd.*

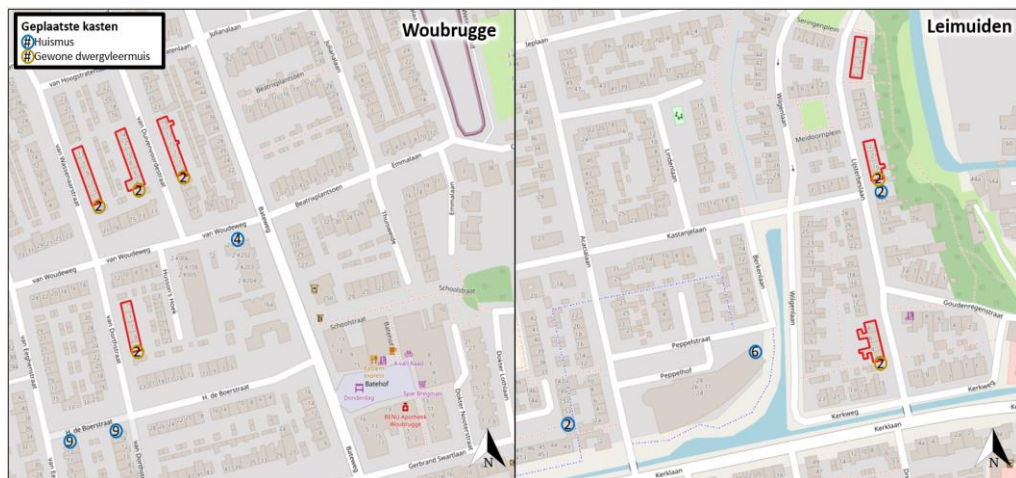
Type	Omschrijving	Toepassing bij
Melding werkzaamheden	Het meldingsformulier bijgevoegd in de beschikking dient uiterlijk 2 weken voor aanvang van de werkzaamheden ingevuld te worden en opgestuurd naar meldingwnb@ozhz.nl	Alle fauna
Melden locaties permanente voorzieningen	Uiterlijk één week voor plaatsen van de permanente voorzieningen dienen de details over plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op www.odh.nl .	Huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis
Plaatsen tijdelijke voorzieningen	Vooraf aan de werkzaamheden zijn binnen een straal van 200 meter voldoende tijdelijke maatregelen voor de huismus (10 nestkasten te Leimuiden en 22 nestkasten te Woubrugge) en gewone dwergvleermuis (4 ingemetselde kasten en 8 gevelkasten te Woubrugge) gerealiseerd. Gevelkasten dienen zoals beschreven in de beschikking permanent te blijven hangen en jaarlijks geïnspecteerd te worden op functionaliteit.	Huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis
Nestlocaties huismus ongeschikt maken	De daken waaronder de huismus nesten aangetroffen zijn, dienen vóór de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Het ongeschikt maken zal uitgevoerd worden door het verwijderen van de onderste rij dakpannen. Vanaf september 2020 mag deze handeling plaatsvinden.	Huismus
Nestlocatie gierzwaluw ongeschikt maken	Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de nestlocatie van de gierzwaluw ongeschikt gemaakt te worden. Het ongeschikt maken van nestlocaties van gierzwaluw mag uitgevoerd worden vanaf half augustus. Het ongeschikt maken van de werkzaamheden zal betreffen dat de kantpannen verwijderd worden.	Gierzwaluw
Verblijfplaats vleermuis ongeschikt maken	In de periode <u>September – half oktober</u> mogen verblijfplaatsen van vleermuizen ongeschikt gemaakt worden. Voor het ongeschikt maken is gekozen voor verwijderen dakpannen en dakgoot (tochtstroming).	Gewone dwergvleermuis
Bewijsvoering ongeschikt maken	Het vastleggen van getroffen voorzieningen voor het ongeschikt maken. Er dient aangetoond te worden dat het ongeschikt maken heeft plaatsgevonden in de correcte periode.	Gewone dwergvleermuis
Werken buiten het broedseizoen	Deze maatregel betreft het opstellen van een planning gericht op het uitvoeren van alle	Huismus, gierzwaluw en algemene broedvogels

	mogelijke versturende werkzaamheden buiten de kwetsbare periode (i.e. het broedseizoen) van de huismus en gierzwaluw maar ook van overige broedvogels. Afhankelijk van klimatologische omstandigheden loopt het <u>broedseizoen tot medio september</u>. Enkel in geval van late vervolglegels loopt het broedseizoen mogelijk langer door.	
--	--	--

3.3 Maatregelen tijdens de werkzaamheden

Tabel 3.3.1. Maatregelen tijdens de werkzaamheden

Type	Omschrijving	Toepassing bij soort
Alert tijdens uitvoering werkzaamheden	Ter plaatse van bosschages, hagen en dichte opgaande vegetatie kunnen zich (jonge) vogels, amfibieën en zoogdieren ophouden. De uitvoerders dienen alert te zijn op plots overstekende dieren of dieren die zich verschansen in de tuin en directe omgeving hiervan. Indien de dieren zich ophouden in de tuin of binnen 5 meter hiervan dienen de werkzaamheden onderbroken te worden totdat de dieren zich buiten deze zone bevinden.	Alle fauna
Nestkasten huismus en verblijven gewone dwergvleermuis	De tijdelijke voorzieningen t.b.v. gewone dwergvleermuis dienen functioneel te worden gehouden gedurende de werkzaamheden. Regelmatige inspectie van de verblijfplaats, zonder fysieke verstoring, is hierbij noodzakelijk.	Huisumus en gewone dwergvleermuis
Werkzaamheden	De werkzaamheden mogen van start gaan 2 tot 3 dagen na het ongeschikt maken van de gevel(s), om zo de vleermuizen de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten. De avondtemperatuur dient hierbij minimaal 10 °C te zijn. Bij deze minimumtemperatuur kan gewaarborgd worden dat de vleermuizen actief zijn en de verblijfplaats verlaten. Bij een temperatuur lager dan 10 °C kunnen de vleermuizen mogelijk in de spouwmuur aanwezig blijven.	Gewone dwergvleermuis
Plaatsen permanente voorziening	In de permanente situatie worden twee permanente nestkasten geplaatst onder een goot of op de gevel op minimaal 4 meter hoogte voor de gierzwaluw.	Gierzwaluw
Plaatsen huismus nestkasten, gierzwaluw nestkasten en vleermuis inbouwstenen	Gedurende de renovatiewerkzaamheden worden de volgende voorzieningen geïntegreerd volgens figuur 3.3 van het Activiteiten- en mitigatieplan: • 2 gierzwaluw inbouwstenen (IB GZ 03) (Woubrugge) • 10 huismus inbouwstenen (NK MU 06) (Leimuiden) • 22 huismus inbouwstenen (NK MU 06) (Woubrugge) • 4 vleermuis inbouwstenen (IB VL 01) (Woubrugge) • 4 vleermuis gevelkasten (VK WS 01) (Woubrugge)	Huisumus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis
Bijhouden logboek	Alle werkzaamheden die (mogelijk) een effect hebben op beschermde flora en fauna dienen genoteerd te worden in het aangeleverde logboek.	Alle soortgroepen

Figuur 3.3 Een plattegrond van de in Woubrugge en leimuiden reeds getroffen voorzieningen voor huismus en vleermuizen. (kaartmateriaal: Arcgis.com).

Figuur 3.4 De permanente voorzieningen t.a.v. huismus (links), gierzwaluw (midden) en gewone dwergvleermuis (rechts).

3.4 Maatregelen na de werkzaamheden

Tabel 3.4 Maatregelen na de werkzaamheden

Type	Omschrijving	Toepassing bij soort
Weghalen tijdelijke voorzieningen (indien van toepassing)	Indien het voornemen bestaat om de tijdelijke voorzieningen (c.q. nestkasten huismus en/of gevelkasten vleermuis) weg te halen, dient te gebeuren nadat de permanente voorzieningen gerealiseerd zijn. Tevens dienen deze permanente voorzieningen een gewenningsperiode te bedragen van 3 maanden voor huismus en 6 maanden in de periode april-oktober voor vleermuizen. De voorzieningen dienen tevens buiten de kritische periode van de soort weggehaald te worden. Voor huismus geldt dat de kasten in de periode <u>september – februari</u> weggehaald mogen worden. De gevelkasten voor vleermuizen in de periode <u>15 april – 15 mei of september – 15 oktober</u> . Vooraf dient geïnspecteerd te worden of de gevelkasten daadwerkelijk bezet zijn.	Huisumus en gewone dwergvleermuis
(Her)inrichting terrein	Bij het betreden, bewerken en indien noodzakelijk herinrichten worden groenstructuren zo veel mogelijk behouden.	Alle fauna

4 Calamiteiten

4.1 Melding van een calamiteit

Ondanks de zorgvuldige samenstelling en uitvoering van het werkplan kan er een calamiteit ten aanzien van beschermde flora en fauna plaats vinden. Wanneer een calamiteit plaatsvindt is het van groot belang dat de aanleiding, gebeurtenis en de gevolgen adequaat geregistreerd worden door betrokkenen en/of leidinggevende op het meldingsformulier calamiteiten (Bijlage I). Tevens wordt direct telefonisch contact opgenomen met de directievoerder. Vervolgens dient het meldingsformulier zo spoedig mogelijk bij de Stichting Woondiensten Aarwoude (opdrachtgever) te worden aangeleverd.

Na de melding zal een ter zake deskundige (ecoloog) beoordelen welke maatregelen getroffen dienen te worden om de ontstane situatie op te heffen en gedurende het vervolg van de werkzaamheden een herhaling wordt voorkomen.

4.2 Herkenning van calamiteiten

Een calamiteit is een onverwachte situatie gedurende de werkzaamheden die leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming. Iedere afwijking van het werkplan kan leiden tot een calamiteit.

Algemene voorbeelden van calamiteiten:

- onvoorziene aanwezigheid van vleermuizen in de spouwmuur;
- een gewond individu binnen de planlocatie.

5 Bronvermelding

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.

NGB, 2017. Vleermuisprotocol 2017. Gegevensautoriteit natuur, Zoogdiervereniging en NGB.

Van der Linden, P.J.H., 2018. Afdoend onderzoek woningen te Woubrugge. Els & Linde B.V., Hilversum.

Van der Linden, P.J.H., 2018. Afdoend onderzoek woningen te Leimuiden. Els & Linde B.V., Hilversum.

Websites

www.arcgis.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.vivarapro.nl

Bijlage I | Calamiteitenformulier

Denk rustig na, neem elke calamiteit serieus en voorkom meer schade.

Datum:	
Locatie:	
Melder:	
Functie:	
Telefoon:	
Calamiteit betreft:	
Nadere omschrijving calamiteit: Benoem zoveel mogelijk details. Zijn er beschermde soorten doodgegaan/vernietigd? Zo ja hoeveel en welke soorten. Welke vervolgmaatregelen zijn getroffen?	
Melder heeft contact opgenomen met:	
Betrokken ecooloog: M.A. Brinkbaumer (Blom Ecologie B.V.)	
Maatregelen:	
Goedgekeurd op:	Paraaf:

